

استعداد یابی در ورزش دو و میدانی

استعدادیابی اولین قدم پیشرفت به سوی قهرمان موفق در سطوح مختلف است .

در شناسایی نخبگان جوان دو و میدانی ، یعنی آنهایی که در طی یک دوره طولانی، احتمال بیشتری برای کسب ظرفیتهای لازم برای دستیابی به نتایج برجسته را دارند ، این باور وجود دارد که ظرفیت های جسمانی به طور عمده بوسیله ژنتیک تعیین می شود .

در تأیید این مطلب می توان به موفقیت های افراد یک خانواده در مواد دو و میدانی اشاره کرد .

استعدادیابی دو و میدانی در جهان

استعدادیابی ورزش دو و میدانی در جهان سابقه دیرینه ای دارد و در سالهای گذشته کشور های بلوک شرق سابق، خصوصا کشور آلمان شرقی ، با کسب موفقیت های بزرگ این مسئله را به اثبات رساندند ؛ به طوریکه در یک دوره از بازی های المپیک ، آلمان شرقی با حدود ۱۷ میلیون نفر جمعیت و وسعتی کمتر ، توانست در ورزش دو و میدانی ، از نظر کسب مدال ، کشورهای پیشرفته ای چون آمریکا و شوروی را که به نوبه جمعیت و وسعت بیشتری دارند ، پشت سر گذارد .

راز موفقیت برنامه های استعدادیابی مورد اجرای کشورهای شوروی و آلمان شرقی سابق ، وابسته به سیستم بسته حکومتی آن ها و وابسته بودن نظام استعدادیابی جامع به برنامه های توسعه ورزش مدارس کشور بوده است.

در این کشور ها استعدادیابی ، جذب و حمایت و پرورش استعدادها طی سه مرحله صورت میگرفت ؛ و بین مراحل، افراد انتخاب شده زیر نظر معلم ورزش واجد شرایط بخصوص یا مربی واجد شرایط تحت آموزش قرار می گرفت و بدین ترتیب فرایند استعدادیابی ، با توسعه استعداد پیوستگی نزدیکی پیدامی کرد و کنترل تمرینات در بین مراحل نیز اطلاعات ارزشمندی در مورد حساسیت نوجوان نسبت به تمرین (پاسخ به تمرین) بدست می داد.

اکنون نیز اکثر کشور های جهان ، خصوصا کشور های در حال توسعه ، به استعدادیابی توجه ویژه ای مبذول داشته و در این زمینه سرمایه گذاری می کنند . موفق ترین این کشور ها کشور قطر است . قطر با تأسیس مرکز استعدادیابی و پرورش استعدادها ، نتایج خوبی در ورزش دو و میدانی بدست آورده است .

کشور چین نیز سیستمی برای استعدادیابی دارد که با برنامه های آموزشگاهها بستگی نزدیکی دارد و مسئولیت توسعه استعدادها ، مانند آلمان شرقی ، بعهده مربیان حرفه ای است .

استعدادیابی در ایران

طی سالهای گذشته استعداد یابی در ورزش دو و میدانی به دفعات مطرح شده و کارشناسان تحقیقات سودمندی انجام داده اند ، ولی از تلاشهای به عمل آمده ، نتیجه ای حاصل نشده است .

دلایل عدم موفقیت برنامه های استعدادیابی کشور

نگاه محدود به استعدادیابی و مستقل دیدن آن ، بدون در نظر گرفتن ادامه راه (جذب و حمایت و توسعه استعدادها) و بی ارتباطی با سازمان ورزش کشور.

بی توجهی به نتایج مسابقات رده سنی نونهالان ، نوجوانان و جوانان ، همچنین مسابقات آموزشگاه ها در مقاطع ابتدائی ، راهنمایی و دبیرستان، از جمله دلایل موفق نشدن برنامه های استعدادیابی بوده است .

سازمان یک برنامه استعدادیابی

برای اطمینان از تأثیر سازمان یک برنامه استعدادیابی، و زیر پوشش قرار دادن تعداد بیشتری از بچه ها، برقراری ارتباط نزدیک با تشکیلات ورزش مدارس کشور الزامی است.

اکنون با توجه به اجباری کردن درس دو و میدانی در سال ششم ابتدایی که دانش آموزان در سنی که برای اولین مرحله استعدادیابی (مرحله عمومی) مناسب است قرار دارند، فرصت خوبی برای برقراری تلاشهای موثر در این زمینه پیش آمده است.

همکاری وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون دو و میدانی و سازمان ورزش مدارس کشور در به ثمر رسیدن هر برنامه استعدادیابی سودمند خواهد بود.

چگونگی انجام کار استعدادیابی و پرورش استعدادها

فرآیند باید سه شرط ذیل را تأمین نماید:

* جلب نظر عامه مردم و مقامهای مسئول ورزشی (خانواده، مسئولین، مدرسه، معلمان، باشگاهها، مربیان، فدراسیون، وزارتخانه ورزش و جوانان)

* به کارگیری یک مدل با ثبات برای استعدادیابی و پرورش استعداد

* داشتن ساختار مناسب برای: اسکان، تحصیلات، تمرین و پیگیری مربوط به ورزشکار نخبه

ورزش دو و میدانی تنوع مطلوبی از رشته های با قابلیت های مختلف (سرعتی، توانی، قدرتی، مهارتی و استقامتی) در بر دارد و تعیین بموقع قوت ورزشکار در هر یک از این زمینه ها کمک می کند تا ماده ای را که برای او مناسب تر است، تشخیص دهیم. هنر تشخیص استعداد هنوز خیلی حدسی است و مسئولیت ماده یا موادی که ورزشکار دو و میدانی در آن، یا در آن ها، بیشترین ظرفیت را دارد با مربی دو و میدانی است.

در هر صورت لازم است افراد به سوی ماده ای که در آن برای کوشش آن ها بازده بیشتری دارد، هدایت شوند.

آزمونهای استعدادیابی دو و میدانی

معیارهای انتخاب برای هر یک از مواد دو و میدانی توسط کشورهای بی که در این زمینه بیشتر کار کرده اند، خصوصاً کشور آلمان شرقی سابق مشخص و طی گزارشی از سوی فدراسیون دو و میدانی مربوط منتشر شده است.

از بین کشور های آسیایی، ژاپن با ارائه آزمونهای بی برای انتخاب، که به خوبی بررسی و برای کشور ما کاربرد دارد نقش موثری داشته است.

در ایران، بیشتر آزمونها و ملاکهای ارائه شده توسط کارشناسان، برگرفته از منابع مختلفی است که در این زمینه موجود بوده است و به هم خیلی نزدیکند.

در ورزشهایی که مشتمل بر شتاب است (یعنی حرکت بدن طی یک مسافت، بلند کردن، چرخاندن و به کار بردن آن برای اعمال نیرو) اندازه بدن عاملی تعیین کننده است.

پرش طول ایستاده و پرش عمودی در جا، مقیاسهای عالی برای پیش گویی موفقیت آینده در مواد دوهای سرعت، پرش طول و پرش ارتفاع می باشد.

به طور کلی، مجموعه تستها باید دربرگیرنده اطلاعات زمینه، سابقه تمرین، نتایج مسابقات، اندازه های مربوط به مشخصات جسمانی و روانی باشد.

برگرفته: از سایت فدراسیون دو و میدانی جمهوری اسلامی ایران